

Dresden o. a.

Den 27 November 1894 bezocht ik voor de eerste maal deze gemeente. — Den 20 November 1899 ging ik er meer heen. Met een rijtuig van Kommers uit Naamsdank reed ik voor het station te Gerechtendenberg over het Keizersweer naar Dresden, later reed ik langs denzelfden weg terug; ik dt. — met Klases en den burgemeester van Gerechtendenberg Meyers — in het logement van C. A. Santbergen te Gerechtendeburg, en bedankte voor de eer eener serenade, welke de harmonie uit Gertri. zich voorstelde mij te brengen; die heele gemeente was gevloopt!

Van den rijksontwanger Schimmelpenninck — de eenige man, die aandachtig had geverraagd — vernam ik, dat Dresden en Almkirk zeer achteruit gingen. De twee welhouders van Dresden — vooral de welhouder Verschoor — waren volgens hem beneden nul; de opbrengst van zijn kantoor was in vier jaar van f 70.000 gedaald tot f 60.000. — Het ging den boeren slecht; de Gefortuneerden trokken weg, zoals bijv. Pie der Dekker, die van Almkirk naar Andel was gegaan, omdat hij niet langer de hoofdelijke ontdag te Almkirk wilde behalen, waarin men hem van f 600. — tot f 800. — verkoopt had. Zijne mooie villa liet hij afbreken. — De ongunstige financiële toestand der maatschappelijk betere klasse, weekte ook weer terug op den toestand van de arbeiders. In Dresden zelf liet hun toestand veel te wenschen over; daarentegen ging het der geringe klasse aan „de Glank“, en in den „Klankpolder“ goed; die menschen vinden hun bestaan, door te werken in den Biesbosch en door het beroep van vischer uit te oefenen. In tegenstelling met hunne beroepsgeesten van elders nemen de ~~bezoeken~~ van vischers van „de Glank“ nooit sterken drank mede, als zij gaan vischen, zelfs niet, wanneer ze eene geheele nacht „drijven“ op zalm of op elst. —

Ik besprak met B. en W. de waterverversching van Dresden, vooral het gebrek aan goed drinkwater, en de plannen, welke afhankelijk waren om daarin verbetering te brengen, door „de Schelstoot“ onder beheer en bestuur te brengen en die daarna uit te diepen, te reiveren en van sluisjes te voorzien, om het water te behouden. — Ik drong er bij B. en W.

Deussen e.a.

op aan, dat zij toch mede zouden helpen, om die zaak tot een goed einde te brengen; dat zij moesten beginnen, om te aanvaarden het betrekkelijk goede, dat te verkrijgen was, dan konden zij later toch nog naar het betere streven. Ik zeide hun, dat zij geen recht hadden om te eischen; dat zij daarom de kans ^{niets te krijgen} beliepen, dat zij, wat hun onverplicht geboden werd, niet aannamen; dat ook in der tijd het gemeentebestuur van Dussen niet voldoende vigilante was geweest; had dat bestuur destijds op zijn tellen gepast, dan zou het vermoedelijk niet alleen drink- en bevochtigingswater, maar zelfs een schuikuis hebben gekregen; dat echter de kans daarop nu voor goed verbeeten was, en men nu moest nemen en redde, wat nog verkregen en gered kon worden. —

Ik drong er bij B en W. ten sterkste op aan, dat zij niet ten ~~aan~~ in overleg of in onderhandeling treden met de overregeraren langs „de Scheisloot“ opdat die in te nemen grond ter beschikking van het Rijk kon worden gesteld. Ik vernam van B. en W. dat zij met ± 40 overregeraren te doen hadden; dat er 4 waken, die maerlijkheden maakten, of hooge eischen stelden. Een van die vier was staal uit Breda, de rentmeester van den graaf d' Ussel (eigenaar van het kasteel te Dussen); deze wilde, dat op Rijkskosten ook de Dussensche Grantel zou worden uitgekocht.

Onder een stortbui ging ik met B. en W. de Scheisloot in oogenschouw nemen; de toestand is werkelijk zeer bedroevend; op vele plaatsen lijkt het wel een open riool, vers dat is het eenige drinkwater, wat de menschen daar kunnen krijgen! — De in 1896 ontworpen ligging van de Scheisloot had niet worden vastgesteld, om de bezwaren, welke Mr. Thooft daartegen inbracht; de ligging werd toen zoo gewijzigd, ^{eerst voorbij} dat de gronden van Mr. Thooft „de Scheisloot“ onder publiekrechtelijk beheer werd gebracht. Ter plaatse overzeigde ik er mij van, dat voorbij Mr. Thooft's gronden geen menschen meer wonen. Want de zaak ~~had~~ stand, gelijk ze nu geregeld is, dan zijn allen zoo goed mogelijk geholpen. —

Na ons bezoek aan de Scheisloot ontbeet ik met B. en W. op het Kandeluis (een broodje met groote zalm en kaffie)

Deussen e.a.

Vervolgens reed ik met B. en W. langs den Kortschen dijk en den Nieuwen dijk naar „de drie sluizen“; ik nam daar die sluizen in oogenschouw, en vernam, dat zij dienden zoo wel tot waterlozing als tot waterinlatung en tot scheepvaart, vooral in den winter tijd. De drie sluizen dienen: eene voor de Aem, eene voor den Zevenbanschen Grantel, en eene voor den boezem van den Leppelschen polder. — De heer, gemeenter vertelde mij, dat de Rijkswaterstaat — ter voorneming in de afwatering van de Bleek en Postkil — voornemens was om daar een groot stroomgemaal te sticht. Ten omdat men een elektrische bemaling, daar ter plaatse niet voldoende achtte. —

Na even te zijn doorgereeden tot Velle, keerde ik langs den Nieuwendijk en den Buitendijk ^{de Dierbansche sluis} terug naar ~~de sluis~~ Ik had een bootje besteld; ik liet mij rukken langs de Postkil, door de „kromme kollen“ (in den steen van Klooskerood), langs de bak vlaay naar het spijkerboor; om het slechte weer en den hevigen wind kon ik niet komen tot aan het steurgat (verbinding van het spijkerboor op den Amer). Volgens de Postkil roeiden we terug naar „de sluis“. Van daar wandelde ik naar „Maricapolder“ waar ik mijn rijtuig vond. —

Heel Dussen, de sluis, Maricapolder enz. was gekropen. Toen mijn wensch bracht de harmonie van Dussen, terwijl ik daar op het Kandeluis was, mij een serene nade.

Den 15 Mei 1903 kwam ik weer in Dussen; aan het station Capelle-Nieuwvaart vond ik een rijtuig van Kommer uit Kaams. donk; ik ging over het Capelsche veer naar Dussen; bezocht vervolgens Leendun, en keerde toen over het Drongelensche veer terug tot Wasselwijk, alwaar ik den trein naar den Kossch nam. —

B. en W. deelden mij mede, dat van de huwelijken er 40% „gehuwden“ zijn, en dat er prauktjes & d. 3% onwettige gebouwen zullen plaats hebben. — De gravingen huwelijken komen vooral onder de gegroeden, als onder de geringe klasse voor. — De gegroeden in Dussen bouwen weinig, en bouwen veel met bevers en runderen te samen. Volgens B. en W. zijn zij te lui om te werken; te laarve.

Duisen e. a.

polder is dat geheel anders; daar zijn de menschen niet zoo lui, daar werken ze hard, en vrouwen op tijd.

Te Mariapolder (Zlank) waren ± 1400 menschen, in Duisen ± 1400 B. en W. menen, dat de algemeene toestand aan de Zlank beter is dan te Duisen, omdat daer minder bedeld wordt: f 400, ten f 1500 te Duisen; dat leucht armen in Duisen, die liever bedelen dan werken.

Aan de Zlank wordt 's Zondags veel gedronken; als de menschen in den Biesbosch ~~gaan~~ werken, of als ze ~~op~~ vischen, dan drinken ze niet. Vrouwen gaan niet mede den Biesbosch in, om te hooven enz.

Aan de papierfabriek aan het Keizermeer (op grondgebied van Waamsdijk) werken ± 100 menschen, waaronder ± 30 vrouwen. Ziek schijnt in die fabriek ongezond werken te zijn; als de menschen er een pr. jaren zijn, dan zien ze er uit als lijken. Van die menschen komt het gras uit de Zlank, enkelt uit Duisen; de mannen maken van f 1. 25 tot f 1. 50 daags, de vrouwen f 0. 75. — Die fabriek zal nu een dertig jaren bestaan; zij ging tweemaal in andere handen over, omdat de zaken fankliepen. Nu zou de zaak naar wensch gaan; klompen of stroo wordt nu niet meer in natura aangevoerd en tot papier verwerkt; de grondstof komt nu als „pap“ kanten blaas aan de fabriek.

De bevolking van Duisen is $\frac{2}{3}$ Katholiek; van de ^{elf} raadsleden zijn er ^{dui} 7 van de Zlank, 2 van Waals, van de Kappel, en de welken der Verschoor; — 4 raadsleden wonen in den Polder (Zlank) nl. Verhoeven, heemans, heenderik v. d. Pleun, en v. d. Kappel; de anderen wonen in de korn, of vrij wel over de gemeente verspreid.

In de Commissie tot werking van schoolverzuim zittingen uitsluitend menschen uit Duisen; er werden er ook wel uit de Zlank benoemd, maar die bedanken. In 1902 hield de Commissie 14 vergaderingen, van welke er 10 werden afgezegd, omdat er niets te behandelen was; 17 echtparen of andere verantw. woordelijke personen werden door de Commissie opgeroepen; alle verzuimden betreffen art. 21 der leerplichtwet. — Een pr. verbaal; kantenvreter te Zlankden straft zwaar; schoolverzuim is er nu bijkans niet meer.

Duisen e. a.

Gemeentegeneesheer is de arts Milleenaar, geboren te Drangelen, getrouwd met een rijk Slagvsch meisje, juffr. Van der Keylen, een dochter van een grooten stallhouder te Slagv.

Ik heb gepleit voor het afschaffen van de gratificatie aan den veldwachter; die moek bij zijn tractement geroezel. B. en W. waren het met mij eens.

De meeste waterleidingen worden ten koste van den kuit Zlank landschen polder gedreegt; die polder is zoo rijk, dat de Engelsen den per Zl. A. een subsidie krijgen van f 13. — Aan het onderhoud der wegen besteedt die polder jaerlijks ± f 2200. —

Drie openbare scholen: aan de Zlank, te Duisen binnen, en aan de Kornsche straat; aan alle drie wordt herhalings onderwijs gegeven, resp. aan 10. 7 en 9 jongens. — Aan meisjes wordt geen herhalings onderwijs verstrekt.

Twee liefdehuizen met byzondere scholen van de liefste zusters uit Tilburg; die aan de Zlank is gehouwd uit leyaal steel; in 1901 geopend; is nu reeds te klein voor de 20 meisjes, en zal vergraast worden.

Bevoetlijk armbestuur heeft een jaerlijks inkomen van f 600 tot f 700. — Armen worden niet direct bedeld; de beschikbare gelden worden in verhouding tot het zielental uitgereikt aan de kerkelijke armbesturen.

Een klompenmakersbaas zou voor eenigen tijd gedwongen wintulnening hebben ingevoerd; B. en W. streden er in, daaraan een einde te maken. — De klompenmakers verdienen f 6. 25 in de week; het klomphout komt voor een groot deel uit den Biesbosch.

Er wordt een vrij beduidende handel in versche visch gedreven op Belgie en Frankrijk. Het raadslid Peter van der Pleun zet jaerlijks wel f 30. 000 om. —

Ten slotte heb ik mij bij B. en W. beklagde over het onvol. doende werk van den secretaris, over de vele rapspellen, die wij aan Duisen moesten zenden; — en over den meer dan ongeschikten loon, welken de Raad of B. en W. daanlaegen in hunne brieven van f. 1.; ik zeide daar bij, dat ik het begreep, dat de Raad of B. en W. daaraan geen schuld hadden; dat zij de beklachten namen, en de reactie aan den secretaris overhielden; maar dat ze toch moesten zeggen, dat de secretaris geen ongeschikte brieven schreef. Alzine opmerking betraf vooral de beambten.

Dresden o.a.

ding van een brief van G. S., waarbij deze aanmerkingen mededeelt op de ^{revisie} bevestiging 1903. —

Ik verleende audientie aan Nephers, een koopman uit Glanbe; hij vroeg om een stembureau in Glanbe; ik verwees hem daarvoor naar den Raad; — hij vroeg verder om een „stap“ in de scheisloot, welke op het openbaar door het Rijkle wordt in order gebracht; hij had daar vroeger een „stap“ gehad; die was door het Rijkle opgevoerd; hij had vroeger geen voor in de plaats, volgens den Rijkles afsichten. —

M. en W. deelden mij later mede, dat zij meenden, dat hij er wel een van het Rijkle zou krijgen; mochten ze zich daarin vergisfen, dan zouden ze hem, op kosten van de gemeente, een stap laten maken; een uitgave van ± 75. op voor een „stap“, van welke ook vele buren profiteerden, vonden M. en W. voor de gemeente wel gemettigd.

Den 16 April 1904 kwam ik weer in Dresden; van uit Speerbruidenberg reed ik er met een rijtuig van Kammerers heren; later keerde ik langs denzelfden weg naar den Bosch terug. —

Ik verleende audientie aan Jacob van der Pleym, die verzoek deed was wegens het beplanten van den berrn van een opbouw een weg, en thans tenzelfder zake weer was gedaagvaard; hem verzocht den kantonrechter zoo volledig mogelijk in te lichten. — Eene geschieden vroeger, J. J. van Alerswijk, kwam mij raadplegen over hare verzoeking, welke ^{nu} stond ten name van haren man. — Het raadslid van Beudten kwam ⁱⁿ oppositie voeren tegen de voorgaanden verlagging van een sluis, en in verband daarmee de verbetering en verharding van een weg, tusschen het Raadhuus en de Kerke; ik heb hem een pr ontbeantgenamen opmerkingen gemaakt en ^{hem} daer weggezonden.

M. en W. deelden mij mede, dat men in de gemeente werkte, om de 4 in 1904 aftredende raadsliden te doen vallen; het raadslid van Beudten werkte in alles tegen den bur. gemeester; tegen de verbetering van den weg en de verlagging van de sluis had hij voortdurend gekluip; hij misgunde een bep aalden kastelein, dat deze dan wakk open ruimte kreeg voor zijn herberg; hij zou van

Dresden o.a.

de Werklieden en liddelekoop hebben aangezet, om in de slaten de zaak tegen te werken.

De beide kerkhouders en de burgemeester zijn Kroonsch; ten de Protestantsch Verschoor aftrad, heeft men in zijn plaats den Protestant van de Koppel (uit Mariapolder) willen hebben, maar deze wenschte zich niet beschikbaar te stellen. Drie Raadsliden zijn Protestantsch: van Dalen, Verschuor en v. d. Koppel.

Vier Raadsliden wonen in Mariapolder: van der Pleym, hermans, van de Koppel en v. der Pleym (herdent). —

Iken is zeer ingenomen met de ontwerpen gresscheiding (as van de nieuwe rivier) omdat gemeente dan in het bezit komt van twee goede havens.

De gratificatie is bij het kerkement van den veldwachter gelegd.

De Pastoor van Mariapolder had mij herhaaldelijk geschreven over Pleymans, den nachtwaker in dunn polder, in verband met de verwoedeling van twee parochianen, van der Pleym genaamd, door Rechtbank en Hof te 's Bosch. Vooral ook om doen die maatschappij een einde te maken, was ik naar Dresden gegaan; de Pastoor gaf zich niet de moeite om op audientie te komen. — Hij had juist tegen den burgemeester gesproken; ik gaf daar in overweging om zich deswege bij den Bisjopp te beklagen, want hij ^{zeide} wist, dat de Pastoor hem ten overvloedige hard viel.

De Papierfabriek blijft druk werken en gaed betalen; de pap wordt uit Zweden en Noorwegen aangevoerd, en is daar uit hout bereid. — de Directie is zeer streng op het moreel der werkliden; — bij drankens drap afwakt ook, gaan de werkliden voor gaft de poort uit; — aan onze arbeids wetgeving slooch men zich niet sterk; herhaalde verbalen en zware boeten; — de mannen verdienen tot 7 15; de vrouwen tot 7 0. — in de week; het gemiddelde loon der vrouwen bedraagt 7 5 en 7 6. —

De gemeentebode is afslager aan den latermijn; het beursel is voor hem; mijn bekeekent niet veel meer; afslager verdient met dat beursel geen 7 25 per jaar. —

Düsseldorf.

De vischhandel van v. d. Rijn blijft steeds zeer belangrijk; v. d. Rijn went in Mariapolder; zijn handels draak is echter in Leeuwarden overgedragen; daar heeft hij vischkaren enz. Zijne verzendingen van visch geschiedt per spoor van uit Leeuwarden.

De moraliteit blijft achteruitgaan; veel drankgebruik vooral in stille gelegenheden, huizen zonder vergunning, zonder verlaten; daarom heeft de politie ook geen macht door sluitingspauze enz. — In Mariapolder veel drank misbruik.

80% gedwongen huwelijken; in alle standen; de meisjes, die naar de papierfabriek gaan, zijn moraal niet slechter dan de andere meisjes in de gemeente.

Er wordt weinig nieuw gebouwd in Dussel; een ar. biederwoning volgens de bouwverordening kost minstens (met den onderhoud) 1400; dat is te duur in verhouding tot de huurprijs, 1. — in de woning van den voormaligen burgemeester stiel huizen slechts drie arbeiders gestimmen!

Van B. en W. sterk aangehouden, om te klank een stembureau te vertegen bij vertieringen; men scheen daar geen over naar te hebben. —

Toen ik om 12.30 het raadhuis verliet, bleef het mij, dat er een keuring deuren voor mij klaar stond; ik had geen tijd, om daarvan gebruik te maken! —

Den 2 April 1910 kwam ik weer in Dussel; ik reed van uit Mariapolder eerst naar Dronghen, dan naar Eindhoven en eindelijk naar Dussel, van waar ik via het Capelsche weer naar Mariapolder terug reed.

Hoewel ik er eerst om twee uur aankwam, stond er weer een onblijf klaar, waaraan ik uiteindelijk niet kon ontkomen. Als ik weer naar Dussel ga, zal ik dus moeten berispen, dat ik er niet kan deuren!

Werk der secretarie lakt de menschen over; zelfs aan B. en W. meegedeeld, en hen tevens gezegd, dat ik gebede, dat secretaris het werk niet afkom; dat de achterstand des niet aan hem te wijten was, en dat men hem hulp moest geven.

Düsseldorf.

Geen gedwongen winkelvering voor de klompenmakers. Er is geen coöperatieve roomboterfabriek. Den Dussel zette er een aan den Kruwendijk; maar het schijnt maalt die slechte zaken.

Er is geen straatverlichting in Dussel; B. en W. trachten er op de beproefing 7500 voor dit; dit bedrag werd door den Raad geschreept. —

De Dussel werd tot nu toe slecht onderhouden; er was geen keur; thans is er een vastgesteld, en hoort men, dat het in de toekomst beter zal gaan. — Voor de Scheisloot is er een keur; die is vrij wel in orde.

Van de klank gaat het den menschen nog steeds beter dan in Dussel. —

In den hooftijd gaan er enkele vrouwen mede in den Riss Bosch werken; sinds de keeten daarop ingericht zijn is daar geen bezwaar meer tegen. —

Kier is vijf verbaal per jaar volgens de keurplichtwet. —

Er is nog geen stembureau aan de klank; men heeft er geen loekel; als de nieuwe school klaar is zal er een stembureau komen; daar heeft men dan voldoende localiteit voor het stembureau. —

De pastoor aan den Mariapolder is nog steeds lastig, nog steeds in de oppositie; als veldwachter een verbaal maakt, behaalt pastoor de afgelegde baete.

Chapelaan van Dussel ook al een lastige drijver; hij weigert met B. en W. om te houden van klank om de absolute omdat deze had mede gewerkt tot de benaeming van een Brabantse onderwijzer aan den Mariapolder, terwijl er geen Katholieke sallicebanten waren. Volgens deren kerkerde had gemeente dan maar liever de Krijles subsidie voor het onderwijs moeten verliezen!

Op het kasteel te Dussel waren 23 Fransche Carmelites, sen, twee buitenwerelders, benevens een Hollandsche kuster om den Rector te bedienen.

Waeger kostte een arbeiderswoning 7500 of 8000; sinds de bouwverordening 7000. —

De wateroverschning Dussel nog steeds de menschen over; in de laatste drie maanden kon slechts eenmaal water worden inge, laken. —

Duisen c. a.

In het gasthuis kunnen 20 verpleegden geplaatst worden; voor elke vrouw wordt f 100 betaald, voor een man f 80; de pastoor heeft ^{veel} voldoende fondsen om de verzorging van die verpleegden te kunnen behartigen.

Den 7 Augustus 1915 kwam ik weer in Duisen; ik reed er per bus heen van uit den Bosch; later nog naar ^{de} Werining, toestanden ellendig; sterk aangehouden dat een verhuizing met vrijes waschat goede woningen bouwen, daar zijn er heel te weinig.

Verhouding tot gestedelheid, ook tot pastoor Mariaolder tegenwoordig goed; deze laatste wordt om zijn werkzaamheid zelfs gephysen. — De slechte verstandhouding van geslacht schijnt veel gelegen te hebben aan het heftig karakter van den vorigen burgemeester (van Kleusenijle).

— Aanvragen, dat burgemeester hulp krijg op de secretarie.

Scheisloot en Dusef moeten door gemeente onderhouden; daarvoor is geen keur noodig; die is er niet, en komt er ook niet.

Moraliteit der bevolking vrij goed; drankgebruik neemt af; bij de Protestanten zijn schier alle huwelijken gedruwen; bij de Katholieken is de toestand veel beter.

Voor wateroverschening heeft men thans op een inlaatsleuis te Wijk, dan worden tevens de polders geholpen aan drinkwater in de slooten.

Veel uithuwendige eigennamen; schier alle boeren, zoodat groote als kleine wonen geleeurd.

1/3 van de bevolking is Protestant; 3 Protestantsche kerksteden; beide uitkouders zijn Roomsche.

Den 11 Augustus 1919 berocht ik per auto van uit Waaalwijk de gemeenten Duisen, Rijnsijk en Kleusen. Er is nog groot gebrek aan woningen; er is juist een verleniging in de maak, tot verbetering van de volkshuisvesting; deze zal in den Mariaolder tien dubbele woningen stichten. — Sterk aangehouden om verbetering te maken, door behulp van de bijstandingen der landarbeiderswet.

Duisen.

De raadsverkiezing bracht 4 nieuwe leden in den Raad; deze is thans saamgesteld uit 4 Roomschen, 1 antirevolutionair en 3 Christelijke historischen. — Een Raadslid is orbiider.

De burgemeester heeft thans 2 ambtenaren ter secretarie; een gediplomeerd op f 1100, en een niet gediplomeerd op f 800.

— Bloafdelijke onslag bedraagt thans f 14.000.

Het Rijk zal thans de wateroverschening afdoende in orde maken voor f 50.000, waarvan gemeente 2% moet betalen.

Op middelde loonen f 2. — Een armoede. Kerkelijke armoedesturen hebben nog al fondsen; burgerlijk armoedestuur slechts f 550, bedekt niet zelf; stelt dat bedrag ter beschikking van kerkelijke armoedesturen.

De klompenmakerij gaat nog goed; moet echter weer concurreren met import in Holland van Belgische klompen.

De papierfabriek heeft lang stil gelegen, is thans een Nederlandsche onderneming geworden. De Amsterdamsche Bank verschaftte het benodigde kapitaal. Directeur is van Dongen uit Raamsdank; onder-directeur van Snyfelen uit Duisen.

De Nieuwendijk is, mede voor Duisen, een coöperatieve roombakkerij opgericht; in het geheel wordt daar de melk van 1200 koeien verwerkt.

Twee lamparns voorzien thans in de straatverlichting; men wacht op de electriciteit.

Pastoor van Dooren van Mariaolder is voor 14 dagen begraven; hij werd door B. en W. sterk gepresen; hij schijnt veel goeds tot stand te hebben gebracht. — Ook de verhouding tot de gestedelheid te Duisen is thans gelukkig goed.

Een misbruik van drank dat nauw heeft.

De gronden van den graaf d'Ursel, 110 hl. A. werden geveild; konden gemiddeld f 2000 per hl. A. doen; werden niet opgevend.

Het fruit van veel boomgaarden; pas werden op 1 dag f 84 hl. A. loomgaard geveild. — Te Duisen werd een tuinbouwcurcus gegeven door een practicus en een theoreticus; slechts door 17 leerlingen gevolgd.

Den 8 Augustus 1923 berocht ik Duisen.

Dusfen.

en kerk.

Als steeds maakte burgemeester Snijders mij ook nu weer een gunstigen indruk.

De Raad bestaat thans uit 7 Noomsch Katholieken, 3 leden zijn Christelijk Historisch, 1 is antirevolutionair. De waarnemend wethouder Middelkoop is Christ. Historisch, waarschijnlijk wordt hij definitief tot wethouder benoemd.

In den Mariapolder is nog echte woningnood; er is niet veel aan te doen, omdat de menschen niet meer kunnen betalen dan van $\text{f} 0.80$ tot hoogstens $\text{f} 1.50$.

Voor woningbouw stelde gemeente terrein beschikbaar, daarop werd — buiten enig verband met de gemeente — zeven woningen gebouwd.

Met vrijesprente kwamen een kleine twintig woningen tot stand.

Het elektriciteitsbedrijf valt tegen; de aanschaf der bouwkosten was $\text{f} 20.000$; de bouw kostte $\text{f} 110.000$. Ook de exploitatie valt tegen; in het eerste bedrijfsjaar (1922) ruim $\text{f} 8000$ te kort; over 1923 zal het tekort $\text{f} 7000$ bedragen. De berekeningen van de Buren waren veel te rooskleurig; door de daling van de kolenprijzen is de gevorderde garantie voor stroomafname $\text{f} 2.50$ per inwoner — onbillijk hoog.

De vleeschkeuring is kostbaar, lastig en niet noodig. De warenkeuringdienst voldoet in zekere behoefte.

Ter uitvoering van de onderwijswet 1920 moest gemeente een openbare school met woonhuis bouwen; kosten: $\text{f} 50.000$.

De waterververschingsmaatschappij — Scheikoot en Dusfen — is thans tot een goed einde gebracht. Het werk kostte $\text{f} 58000$ — waarvan het Rijk 90% betaalt. Alles is nu sinds einde 1922 in werking en voldoet uitstekend.

Men verlangt thans niet meer naar een inlaatkanaal voor versch water te Wijk, dat dan dwars door het land van Hleschen en Hlena zou loopen. Wel zou men gaarne zien, dat het peil van het water in het Noorderafwateringskanaal 15 c. hl. verlaagd

Dusfen.

werd.

Volgens B. en W. heerschte er vroeger in Dusfen niet zoo veel typhus als men meende; de toenmalige dokter, de heer Millenaar, zou watubig geweest zijn om ernstige kootgevallen typhus te noemen.

De industrie, naamel de papierfabriek als de klompenmakerij, gaat vrij goed.

Een werkloosheid, dat naam heeft; geen armoede.

Beleidsdienst werd opgericht door burgemeester Snijders en vier anderen; voldoet aan een groote behoefte; kan zich dat nu toe juist bedruipen.